

# Trouw

DERDE  
Jaargang No. 3  
MAART 1945

## ONZE VERLIEZEN

*in het licht der eeuwigheid*

Elk offensief kost in den oorlog bloedige offers. Ook het offensief der verzetsbeweging. Wij hebben dit tot onze smart in de laatste maanden telkens weer ervaren.

Ook in den engeren kring onzer Trouw-gemeenschap missen wij velen, die in September j.l. met ons vlak voor de bevrijding meenden te staan. Toen scheer de overwinning reeds in 't zicht en maakten wij tezamen geestdriftig na-oorlogse plannen.

God heeft het anders beschikt. Onze verzets-taak was — en is — nog niet voltooid. De vijand moet nog in een laatste krachtsinspanning in zijn hartader getroffen worden.

Deze laatste beslissende aanval kost ons bloed en tranen. En dit zal eerst een einde nemen op het oogenblik dat, naar Gods bestel, de maatvol is.

Zien wij het heengaan van onze vrienden van den menschen kant, dan is het hard hen te moeten missen, dan is de wijze, waarop zij ons ontnomen werden, meedoogenloos wreed. Zonder vorm van proces, zonder onderzoek naar hun „schuld“, in strijd met het volkenrecht, dat ook aan de bevolking van een bezet land bescherming biedt, werden de meesten hunner neergeknald. Geen afscheidswoord, geen brief aan die hun lief waren, werd hun gegund. Eenzaam en vrijwel onvoorbereid stierven zij een wreeden dood. Slechts godvergeten schurken en lafaards kunnen zoo „straffen“.

Maar wij willen bij dezen menschen kant niet blijven stilstaan, doch onze verliezen zien in het goddelijk licht, dat alleen ons de realiteit kan doen kennen.

Dan worden voor ons de hemelen geopend en in dat wijde perspectief verschijnen zij ons als degenen, die uit de groote verdrukking komen en wier witte kleederen nu gewasschen zijn in het bloed des Lams, zoodat er geen smet van zonde en leed meer aanleeft.

Dan hooren wij hun stemmen, die roepen om erbarming over ONS: „Hoe lang, o heilige en waarachtige Heerscher! oordeelt en wreekt Gij ons bloed niet van degenen, die op de aarde wonen?“ Dan weten wij, dat zij nog een kleinen tijd moeten rusten, totdat ook wij afgelost zijn van onze aardse taak. Onder dit aspect willen wij het verscheiden

van onze vrienden zien. Wij willen hen denken als helden, die sneuvelen op het veld waar niet eigen eer, maar de eere Gods de hoogste inzet vormt.

In het najaar van 1944 werden Jan Goldschmeding, Cornelis Dijksterhuis en Thijs Drupsteen door de S. D. vermoord. Medio Februari vonden Ds. Henk de Jong, Bas van Beveren, S. J. P. Bakker, die ons blad uit volle overtuiging diende door het technisch te verzorgen en te drukken, en vier leden van zijn personeel: J. de Haan, J. de Jong, J. Overeem en S. Stapel, den dood.

Op 19 Februari werd Willem Pieter Speelman, (26 j.) te Halfweg als represaille-maatregel doodgeschoten.

Wij doen niemand te kort, wanneer wij nog een enkel woord wijden aan Wim Speelman. Een schok van ontroering zal er zeker door het land gaan bij de mare: Wim is gevallen. Velen hebben hem van nabij gekend. De ingewijden weten, hoe hij van de oprichting van ons blad af aan de groote motor is geweest, de bezielende kracht. Zonder op de verdiensten en de werkkraft van anderen af te dingen, mag eerlijk worden erkend, dat Wim de primus inter pares was (de eerste onder zijns gelijken). Hij was de groote organisator, die anderen aanvuurde en wist te bezielen. Met hartstocht en met den inzet van zijn volle persoonlijkheid heeft Wim zich aan onze zaak gegeven. Hij leefde voor de krant, omdat hij daarin zag de verpersoonlijking van het principiële verzet op de basis van zijn eigen levensovertuiging.

Dat onze krant kon uitgroeien tot een verzetsorgaan van beteekenis is voor een zeer groot deel aan Wim's toewijding en activiteit te danken. Hij heeft daarvoor ten slotte het hoogste offer gebracht, dat van zijn leven. Meerder liefde kan iemand niet geven.

Wij willen de persoon van Wim niet verheerlijken. Wij willen alleen dankbaar en trotsch zijn, dat hij tot de onzen heeft behoord. Wij hielden van hem om zijn eerlijkheid, zijn hartelijkheid en zijn spontaniteit. Maar ook om zijn onverzettelikheden, zijn wilskracht en zijn volle overgave.

Wij moeten nu zijn vriendschap, zijn inspirerende geestdrift missen. Dat valt ons hard. Maar de herinnering aan zijn naam en persoon zal bij ons blijven voortleven. Wij zullen die in hooge eere houden.

## Niet gerust.

\*

**Bij de bevrijding moet de rechte man op de rechte plaats!**

Het spreekt vanzelf, al hangt het niet in finesses aan de groote klok, dat er niet alleen in Londen en in bevrijd Nederland, maar ook in het bezette gebied allerlei wordt voorbereid teneinde na het vertrek des vijands in ons vaderland het maatschappelijke leven en de openbare orde te verzekeren.

Dat is, op zichzelf reeds een zeer moeilijke zaak. Iedereen voelt immers wel, dat de Duitser er alles op zet om hier de zaak in het honderd te jagen. Vernielingen, ontwijking van het volksleven en vooral de veroorzaking van een bij zijn vertrek plotseling acuut wordende hongersnood moeten hier een zoodanige wanorde teweeg brengen, dat dit voor de geallieerden een spaak in het wiel wordt. Men heeft dat in Londen door en men verstaat dit over het algemeen ook hier te lande zeer wel.

Vandaar, dat een goede samenwerking tusschen alle personen en organisaties die in staat zijn mede te helpen aan het op gang houden van het openbare leven, van het grootste gewicht is.

Voor onzen naam in de wereld — en wij hebben, gelukkig, in het buitenland een naam te verliezen — is het van het grootste gewicht, dat wij straks in staat blijken zelf orde op onze zaken te kunnen stellen en de voogdij der bondgenoten, waarvan ter Krimconferentie gewaagd werd, te kunnen missen.

Wij hebben goede hoop, dat dit zal gelukken, indien er maar aan één voorwaarde wordt voldaan: Dan moet, waar mogelijk, de rechte man op de rechte plaats worden gesteld.

\* \* \*

Wij zijn er niet gerust op dat aan deze voorwaarde in alle gevallen behoorlijk zal worden tegemoet gekomen. En omdat er — zolang de bevrijding niet daar is — nog niets definitiefs is geschied, verheffen wij onze stem ter waarschuwing.

Wij constateeren, reeds nu, dat talloze ambitieuze lieden zich verdringen om straks een baantje te bemachtigen. Dat is natuurlijk heelmaal niet verwonderlijk. Zoo is de wereld. Maar niet bij al deze figuren is de eierzucht recht evenredig aan de bekwaamheid en geschiktheid. Ook dit zal echter geen verbaazing wekken en behoeft ons niet te verschrikken.

Bedenklijker zou het worden, wanneer er inderdaad figuren geplaatst werden in be-

Vervolg op pag. 4

# DE Wereldorganisatie VAN DUMBARTON OAKS

Het plan van Dumbarton Oaks op de helling — Nieuwe conferentie in het zicht — Nota der Nederlandsche Regeering — Naar een nieuwe rechtsorde? — Enkele bezwaren opgeheven?

## ● DE KRIMCONFERENTIE

Op de Krimconferentie, die van 4 tot 12 Februari j.l. te Jalta is gehouden, vormde ook de toekomstige wereldorde een punt van bespreking. Het plan dat vorig jaar October op de conferentie te Dumbarton Oaks is ontworpen, is wel is waar niet aan een grondige herziening onderworpen (wat ook moeilijk kon, daar China in October wel, doch thans niet vertegenwoordigd was), doch in beginsel is door „het groote driemanschap” besloten zoo spoedig mogelijk met de bondgenooten een internationale organisatie te stichten om den vrede te verzekeren en te handhaven.

Op 25 April 1945 zal in San Francisco (V.S.) een conferentie van de vereenigde volken bijeen worden geroepen om het handvest van deze organisatie voor te bereiden. De regeering van China en de voorloopige Franse regeering zullen onverwijld worden geraadpleegd en worden gevraagd tesamen met de drie groote mogendheden te bepalen wie voor deze conferentie zullen worden uitgenodigd.

## ● NOTA DER NED. REGERING

Intusschen heeft de Ned. Regeering op de Krimconferentie een uitvoerige nota ingediend, die in Engeland en Amerika zeer de aandacht heeft getrokken. Dit uiterst belangrijke stuk is een der laatste daden van het thans demissionaire kabinet. De nota beoogt de versterking van de positie der kleinere staten in het plan van Dumbarton-Oaks en in het bijzonder in den internationalen veiligheidsraad. Volgens de New-York Herald Tribune wordt Nederland in de regeeringskringen aldaar beschouwd al een bij uitstek bevoegden woordvoerder voor de kleinere mogendheden.

In ons blad van jaareinde 1944 (2e jaarg. 19) hebben wij het plan van D. O. uitvoerig besproken en daartegen ernstige bezwaren geopperd. Deze bezwaren kwamen in hoofdzaak hierop neer, dat het geheele plan meer een vredesorde dan een rechtsorde schiep, waardoor een objectieve basis ontbrak en de kleinere staten dientengevolge geen voldoende waarborgen ter bescherming hunner belangen konden vinden. Van ditzelfde standpunt is ook onze regeering uitgegaan. Wij beschikken helaas niet over de officiële tekst der ingediende nota, doch zijn aangewezen op de mededeelingen per Radio Oranje, die op 9 Febr. j.l. daarvan een uittreksel gaf.

## ● VOLKENRECHTELIJKE BASIS

Het eerste punt, dat de Ned. Reg. ter sprake brengt, is, dat er in de voorstellen van D. O. nergens direct of indirect wordt aangegeven, op welke wijze de algemeene vergadering of de veiligheidsraad hun beslissingen zullen nemen, tenzij een zaak wordt onderworpen aan arbitrage of aan het Internationale Hof van Justitie, wanneer, naar mag worden aangenomen, het volkenrecht zal gelden. Uit niets blijkt, welke norm in andere gevallen zal

worden toegepast.

Dit voorstel komt de Ned. Reg. uiterst onbevredigend voor. De ongerustheid, die van deze onzekerheid het gevolg is, zou grootendeels worden weggenomen, indien er in de voorstellen een verklaring werd opgenomen, dat er bij de beslissingen altijd een zekere rechtsnorm zal gelden. De afwezigheid van een dergelijke verklaring is nu wel bijzonder opvallend.

Als oplossing stelt de Ned. Reg. voor, de oprichting van een onafhankelijk college van eminente en onkreukbare mannen van erkende bekwaamheid op internationaal gebied en gekomen uit een voldoende aantal verschillende landen, die, desgevraagd, hun oordeel zouden kunnen geven over de beslissingen van den veiligheidsraad. Dit lichaam zou alleen te beoordeelen hebben in hoeverre de beslissingen van den raad met de bovenbedoelde moreele(?) beginselen in overeenstemming is.

Het is duidelijk, dat dit voorstel onzer regeering een belangrijke zwenking in de richting van de door onze begeerde rechtsorde is. In elk geval worden, zij het dan ook zijdelings, de algemeene aanvaarde volkenrechtelijke beginselen in het plan van D. O. geïntroduceerd, ook al vormen zij daarvan op deze wijze nog niet de grondslag.

## ● MEDEZEGGENSCHAP DER KLEINERE STATEN

Het tweede voorstel door de Ned. Reg. ahangig gemaakt is, dat den kleineren staten het recht moet worden toegekend tot medezeggenschap in de besprekingen over de op te richten organisaties (bedoeld worden vermoedelijk behalve de Veiligheidsraad het Internationale Hof van Justitie, het Secretariaat, de Economische en de Sociale Raad). Wanneer — aldus onze Regeering — aan de groote mogendheden exorbitante en speciale rechten worden toegekend, die deze mogendheden, practisch gesproken, boven de wet plaatsen, zal het plan voor de overige wereld van weinig waarde blijken te zijn, daar de terugkeer tot de anarchie er niet door zal worden belet. Ook hier streeft onze regeering dus naar een meer objectieve regeling.

## ● HET STEMMINGSVRAAGSTUK

Het derde belangrijke punt is de wijze van stemmen. Allereerst in de Vergadering. Dit is niet het voornaamste, daar deze alleen een adviseerende functie heeft. Toch moet het moreel gezag van de uitspraken van dit lichaam niet worden onderschat. Maar vooral de wijze van stemmen in den Veiligheidsraad is van groot belang.

Ten opzichte van dit punt merkt de Ned. Reg. op. 1e dat zij niet blind kan zijn voor het feit, dat, wanneer er voor het gebruik van geweld tegen derden eenstemmigheid onder de groote mogendheden werd vereischt, dit in sommige gevallen voor de kleinere staten een waardevolle garantie zou beteekenen; 2e, dat het de Ned. Reg. niet geheel duidelijk is, waarom een groote mogendheid

recht van veto moet hebben ten aanzien van kwesties, waarbij deze groote mogendheid maar zeer zijdelings is betrokken.

## ● NEUTRALITEIT VOORBEHOUDEN

Het vierde punt, dat door de Ned. Reg. naar voren is gebracht is de kwestie van het al of niet bindend zijn der besluiten van den Veiligheidsraad ten aanzien van gewapend optreden. De Ned. Reg. is van meening, dat het elk land, groot of klein, vrij moet staan, te beslissen of het aan een gewapend optreden wenschte deel te nemen en dat er zorg moet worden gedragen, niet opnieuw te vervallen in de fout van den ouden Volkenbond, waarbij elk lid de verplichting op zich nam, om, desverlangd, met wapengeweld op te treden tegen een te voren onbekenden tegenstander, onder van te voren onbekende omstandigheden.

De Ned. Reg. wil zich dus nog het recht van neutraliteit voorbehouden, ofschoon deze met het lidmaatschap van de nieuwe organisatie onverenigbaar zou zijn. Wij kunnen deze opvatting onzer regeering niet geheel deelen. Het ontwerp van D. O. heeft lang niet onze onverdeelde instemming.

Toetreding zou alleen dan moeten geschieden, indien er belangrijke verbeteringen in werden aangebracht, met name in dien zin, dat het meer het karakter van een rechtsorganisatie zou gaan dragen en er objectieve waarborgen geschapen zouden worden ter bescherming van de rechten der kleinere mogendheden.

Zou dit inderdaad bereikt worden, dan zou na toetreding elke staat, groot of klein, zich moeten verplichten aan de toe te passen sancties, economische of militaire deel te nemen, indien hij daartoe zou worden aangewezen. Is dit niet het geval, dan staat de geheele organisatie op losse schroeven. De rechtshandhaving wordt immers al illusoir, indien een of meer groote mogendheden zich hieraan op het kritieke moment zouden kunnen onttrekken. Op de kwestie der neutraliteit hopen wij een volgend maal nog terug te komen.

## ● SAMENVATTING.

De Ned. Reg. vat in genoemde nota haar opinie samen in de volgende voorstellen:

1. dat de instemming van de helft der kleinere mogendheden, die bij den veiligheidsraad vertegenwoordigd zijn, noodig zal zijn voor het nemen van een besluit;
2. dat aan staten, die, wat hun belangrijkheid betreft, onmiddellijk komen na de groote mogendheden, een behoorlijke vertegenwoordiging in den veiligheidsraad gewaarborgd moet worden;
3. dat wat de wijze van stemming betreft, geen staat het recht van veto zal bezitten, behalve in geval van gewapenden dwang tegen derden en dan alleen de groote mogendheden, die daarbij onmiddellijk betrokken zijn;
4. dat geen enkele staat het recht zal hebben, een geldige beslissing naar eigen inzicht te interpreteren, behalve wat be-



treft het gebruik van wapengeweld tegen derden, in welk geval alle staten, groot of klein, dit recht zullen bezitten, tenzij bij speciale regionale overeenkomsten nadrukkelijk anders is bepaald en onverschillig of deze staten al dan niet lid zijn van den veiligheidsraad.

De nota der Ned. Reg. zal zeker op de komende conferentie te San Francisco een belangrijke leiddraad der discussies vormen en een stimulans zijn in de goede richting. Tenslotte heeft de Ned. Reg. zich haar eindoordeel uitdrukkelijk voorbehouden, totdat het Nederlandsche volk en de bevolking der overzeesche gebieden de gelegenheid hebben gehad, vrij hun oordeel uit te spreken.

### ● KIESBESLUIT OF STEMINGSPROCEDURE OPGELOST?

In het officiële communiqué der Krimconferentie werd betreffende de conferentie der vereenigde volken nog meegedeeld, dat in D. O. geen overeenstemming bereikt werd over de gewichtige vraag van de wijze van verkiezing (wordt hier bedoeld die voor de zes zetels in den veiligheids-

raad?) en dat deze moeilijkheid nu te Jalta werd opgelost. De tekst over dit kiesbesluit zal eerst na overleg met China en Frankrijk gepubliceerd worden.

Een later bericht (13 Febr.) uit Amerika spreekt van de oplossing van de stemmingsprocedure, wat natuurlijk geheel iets anders is. In de officiële tekst, voorzover in de Deutsche uitzending van 12 Febr., wordt hiervan niet gerept, doch alleen van „Wahlmethode“, niet van „Abstimmingsmethode“ gesproken.

Volgens den eersten Amerikaanschen gedelegeerde bij de Krimconferentie, James Burns, zou op een voorstel van President Roosevelt het stemmingsvraagstuk in dier voege zijn opgelost, dat dit in het bijzonder reden tot tevredenheid zal geven aan de kleine mogendheden. Zou dit waar zijn, dan zou daarmee een belangrijke schrede in de door ons gewenschte richting zijn gedaan. Met dubbele spanning zien wij daarom de publicatie van de officiële tekst tegemoet, temeer daar dit resultaat dan voor een niet gering deel aan de activiteit der Ned. Reg. te danken zou zijn.

## De KRIM-CONFERENTIE en de bevrijde volken

Eén van de belangrijkste gedeelten uit de verklaring van Churchill, Roosevelt en Stalin is wel het hoofdstuk over de bevrijde volken van Europa.

„Het scheppen van orde en rust in Europa en de wederopbouw van de nationale huishouding moeten worden bevorderd door middelen, welke de bevrijde volken de mogelijkheid bieden ook de laatste sporen van het nationaal-socialisme en het fascisme uit te wischen en democratische instellingen naar hun eigen keuze te vormen“.

Als één van de grondslagen van het Atlantic Charter wordt op den voorgrond gesteld: „het recht van ieder volk om de regeeringsvorm te kiezen, waaronder het wil leven, het herstel van de soevereine rechten en het zelfbestuur van de volken die door de overweldigers van die rechten zijn beroofd“.

Om te verzekeren dat de bevrijde volken de bedoelde rechten ook metterdaad kunnen uitoefenen, zullen de drie groote mogendheden overal tusschenbeide komen, waar huns inziens de situatie het tot stand komen vereischt van een voorloopige regeering, waarin op breeden grondslag alle democratische elementen der bevolking zijn vertegenwoordigd en die zich verplicht zoo spoedig mogelijk op grond van vrije verkiezingen een regeering te waarborgen, die zich zal richten naar den volkswil. De drie mogendheden zijn overeengekomen overleg te plegen omtrent de te treffen maatregelen, zoo vaak hun een interventie in een bepaald land noodzakelijk voorkomt.

Het gebeurde in Griekenland, België en andere landen maakt deze verklaring begrijpelijk. Het was inderdaad gewenscht dat de drie staatslieden hun gedragslijn bepaalden ten aanzien van de bij eventuele ongerageldheden in de bevrijde gebieden aan te nemen houding. Het is voor de bevrijde volken beschamend aldus min of meer onder voogdij van de bevrijders te worden gesteld, maar de feiten hebben aangetoond dat het soms niet anders kan. Het is slechts te hopen, dat de onomwonden uitspraak een aansporing zal zijn voor de betrokkenen om eventuele conflicten in onderlinge harmonie op te lossen, en dat de bevrijders zelf een voorzichtige en

beleidvol gebruik van hun macht zullen maken.

Wij vinden het intusschen bedenkelijk, dat de drie staatslieden met zooveel nadruk als het ware hun eigen staatsopvatting opleggen aan ieder bevrijd of nog te bevrijden volk.

Aan de bevrijde volken wordt toegezegd, dat zij vrijelijk zullen mogen beslissen over de aan te nemen staatsvorm — mits die democratisch is!

De nieuwe regeeringen zullen zich hebben te richten naar den volkswil.

Betekent dat een veronachtzaming van de bestaande constituties? Dan zouden wij te doen hebben met een poging om met voorbijzien van de historie, van de in het verleden wortelende instellingen, revolutionair in de ontwikkeling in te grijpen. Men zou er vrede mee kunnen hebben dat de volken zich uitspreken over de te kiezen regeeringsvorm, mits dat maar geschiedt op den grondslag van het bestaande recht. Dat recht kan men niet met een breed gebaar zonder meer opzij schuiven. Op die wijze verbreekt men den overal bestaanden samenhang tusschen verleden, heden en toekomst, die aan de staten juist hun stabiliteit geeft. De Franche revolutionairen en het verdrag van Versailles moeten ons er aan herinneren, dat hij die een „tabula rasa“ maakt van het bestaande en die zonder daarbij aan te knopen en daarop voort te bouwen, in zijn optimisme meent van den grond af nieuw te kunnen bouwen en zoo maar nieuwe toestanden te kunnen scheppen, gevaar loopt niet in een ideale staat terecht te komen, maar in een chaos.

## Dát is de Arbeidsinzet

TRIST RELAAS VAN EEN  
OOGGETUIGE

Iemand die het slachtoffer werd van een razia te Haarlem en tenslotte weer wist te ontsnappen, heeft zijn ervaringen op schrift ge-

steld en ons doen toekomen. Aan dit relaas ontleenen wij het volgende:

„Ik werd uit mijn huis gehaald en naar de Ripperda-kazerne gebracht, waar ik een zeventig lotgenooten aanruf, waaronder een groot aantal personen, die levensmiddelen uit Noord-Holland hadden gehaald. Ieder verhaal van deze menschen, wier gezinnen nu behalve op de zoo hoog-noodige levensmiddelen ook op hen zelf zullen wachten, was een tragedie op zichzelf.

Ik zag een man op het smerige stroo liggen, zonder schoeisel, met lappen om de voeten, een wezenloze uitdrukking op het gezicht. Hij was van den Haag naar Anna-Paulowna geloopt en was twaalf dagen onderweg. Zijn buit was anderhalf mud aardappelen voor zijn gezin met elf kinderen. Zijn voeten waren een bloederige massa. Zijn kameerden hadden hem op de kar moeten vervoeren. Nu was hij opgepikt en lag hij hier. Medische attesten, ook „geldige“ Ausweise werden door de onverlaten die hier het bevel voerden den slachtoffer afgenomen en zonder meer vernietigd.

Van Haarlem werden wij vervoerd naar Amsterdam, naar een veem aan de Sumatrakade. Vergeleken bij dit verblijf was de Ripperda-kazerne nog een luxe-hotel. Er lagen hier tientallen doodzieke menschen als stukken vuil in het stroo. Er heerste dysenterie, kruikwater of waschwater cribrak. Alles was besmet. Zijn benoefte moest men buiten doen bij veertien graden vorst. Dysenterielijders en andere zieken deden het dan ook maar gewoon in het stroo.

Het vooroordeel behoorlijk in het gebouw en er stond zulk een tocht, dat een aangestoken lucifer onmiddellijk uitging. Elke medische hulp was afwezig.

In deze ellende lagen duizenden Hollandsche jongens, waaronder zelfs van vijftien jaar, zoo van de straat opgepikt en zonder behoorlijke kleding of dekking.

Op mijn wandeling door het gebouw ontmoette ik verscheidene vrijwillige aanmelders, die verbijsterd waren dat ze precies dezelfde behandeling ondergingen als wij, opgepikten.

Ik zal nooit den aanblik vergeten van drie havelooze broertjes van 15, 16 en 17 jaar, dicht tegen elkaar aangeleund in het stroo, de jongste den geheelen nacht huilend om zijn moeder. Het voortdurend gekreun van een zieke, slechts enkele meters van mij verwijderd, het radeloze uiterlijk van een zwaar lijdende, die door kameraden naar de Deutsche wach gebracht werd, met het verzoek hem even bij de kachel te mogen leggen, doch die naar zijn plaats teruggebracht moest worden en daar in het stroo moest worden gegooit (zoo luidde het bevel dezer Deutsche schurken), zullen mij altoos bij blijven.

Meermalen kwam het voor dat iemand, die zich naar buiten wilde begeven na enkele meters bewusteloos neerzeeg.

De behandeling vanwege de bewakers was Duitsch-normaal. Schreeuwen, harde slagen midden in het gezicht, buken met geweerkolven, gaan met elk bevel gepaard.

Toen wij met het transport vertrokken, bleven slechts de donkere viekken eenzaam in het stroo achter, de „zieken“, waarvan verscheidenen reeds in acht dagen geen voedsel meer tot zich genomen hadden en die daar langzaam lagen te sterven“.

Dat is de Arbeidsinzet van het cultuurvolk, dat Europa eens een nieuwe orde meende te moeten brengen!

## 't Gereconstrueerde ministerie

\*

### Overgangskabinet der bevrijding

Het gereconstrueerde kabinet-Gerbrandy is op 23 Februari in functie getreden. De heer Gerbrandy heeft schoon schip gemaakt. Van de collega's waarmee hij in Mei '40 naar Engeland overstak bleven alleen de heer van Kleffens (Buitenlandsche Zaken) en de heer Bolkestein (Onderwijs) over. De heer de Booy (Scheepvaart), die reeds eenigen tijd in het vorige kabinet zat, is ook mee overgegaan, terwijl de heer Michiels van Verduynen, onze ambassadeur in Londen, thans, evenals reeds eenigen tijd onder het vorige kabinet, van de Regeering deel uitmaakt als Minister zonder Portefeuille.

Voor het overige zijn de ministers nieuwe figuren.

Dr. Beel, een hoofdamtenaar van de gemeente Eindhoven werd Minister van Binnenlandsche Zaken. Dr. Huismans, directeur van de Coöperatieve Centrale Boerenleenbank te Eindhoven, werd Minister van Financiën. Prof. Schmutzer, hoogleraar te Utrecht, die tot 6 September van het vorige jaar als gijzelaar in Brabant gevangen gezeten heeft, werd Minister van Overzeesche Gebiedsdeelen. Ir. Wijffels, een hoofdamtenaar van de Staatsmijnen, indertijd een vooraanstaand lid van de Ned. Unie, werd Minister van Sociale Zaken. Al deze nieuwe ministers zijn Roomsch-Katholiek. Voorts werd de heer Gispens, eertijds hoofd-ambtenaar aan het Departement van Economische Zaken en laatstelijk directeur van de N.V. Organon te Oss, Minister van Handel, Nijverheid en Landbouw. Deze laatste Minister is van anti-revolutionairen huize. De Ministeries van Justitie, Oorlog en Waterstaat worden ad interim waargenomen.

Uit een mededeeling van den Regeeringsvoorzichtingsdienst blijkt, dat de Minister-President zeer spoedig in de gelegenheid hoopt te zijn een voordracht voor de bezetting van deze departementen aan H.M. de Koningin voor te leggen.

Daar in het Kabinet de Sociaal-Democraten ontbreken zal de heer Gerbrandy wel pogen uit dien kring een of meer medewerkers aan te trekken. Wellicht is van een en ander bij het verschijnen van dit nummer het resultaat reeds gebleken.

Opvallend is het verdwijnen van den heer van Heuven Goedhart als Minister van Justitie. Een sprankelend, maar voor een minister niet altijd even gelukkig spreker is hiermede uit den kring van de raadslieden der Kroon verdwenen. Deze minister is wel voor den uiterst van zijn bloei vergaan.

\* \* \*

Het nieuwe kabinet is een typische regeering van het Zuiden. Dat is ook de eenige rechtvaardigingsgrond voor het groote getal Roomsch-Katholieke ministers. De Koningin heeft verklaard, dat het Ministerie zal afreden met de bevrijding van ons land. Alsdan hoopt Hare Majesteit opdracht te geven tot vorming van een bewind, bestaande uit personen die op dat tijdstip zullen blijken te genieten het vertrouwen van het geheele volk. Het huidige Kabinet draagt volgens de Regeeringsverklaring het karakter van een overgangskabinet der bevrijding en zal zich concentreren op het mobiliseeren van alle beschikbare krachten voor den oorlog tegen Japan, op de inschakeling van het bevrijde ge-

bied voor hulpverlening bij de bevrijding van het geheele Rijk en op de bevordering van den opbouw van het Zuiden.

De volle aandacht zal gericht zijn op de voorbereiding van een vernieuwing van het Staats- en volksleven zonder dat onnoodig zal worden ingegrepen door maatregelen van principiële aard. Deze moeten wachten op de bevrijding des lands.

Wij hopen, dat de Regeering zich daar eenigszins scherp aan houdt. Boven-Moerdijksch Nederland wil er graag zelf bij zijn als de vernieuwing gaat beginnen.

Het viel ons n.l. op uit de rede van H.M. de Koningin, dat Zij kennelijk in nauw contact is geweest met figuren uit den kring der Ned.

Volksbeweging. Een zin als: „Steunend op de grondslagen van naastenliefde, rechtvaardigheid en waarheid zal gewerkt worden aan den opbouw van die volksgemeenschap, waarvan het beeld in ons allen leeft”, wijst dat duidelijk uit.

Het is goed er de aandacht aan te schenken, dat de hier gebezigde terminologie als basis voor politieke arbeid in Nederland een omstredene is.

Wij wenschen het gereconstrueerde kabinet toe, dat het tot heil van land en volk en in goede harmonie met de bewoners van het Zuiden vruchtbaar moge arbeiden, al kunnen wij het als Boven-Moerdijkers moeilijk een l a n g leven toewenschen.

## Ridders van de **droevige** figuur

De heer Schrieke, secretaris-generaal van Justitie, heeft gemeend zich verdienstelijk te moeten maken door een vereenvoudiging van onze rechtspleging, zooals hij het noemt, die hierin bestaat dat de cassatie-rechtspraak, behoudens enkele uitzonderingen, wordt afgeschaft.

„Beroep in cassatie kan niet worden ingesteld”, zoo decreteert de heer Schrieke in een besluit van 22 November 1944. In zaken, welke nog bij den Hoogen Raad hangende zijn, wordt het cassatie-beroep eenvoudig vervallen verklaard.

Dit besluit van den heer Schrieke beteekent practisch een onthaling van ons hoogste rechtscollege.

Natuurlijk heeft de bevrijding van Nijmegen, waar de Hooge Raad thans zetelt en de daarmee gepaard gaande onmogelijkheid om in het nog bezette deel van ons land beroep in cassatie in te stellen, complicaties geschapen. Maar wij achten het wel een heel kras staaltje deze moeilijkheden op te lossen door eenvoudig de cassatie-rechtspraak af te schaffen en de hangende zaken vervallen te verklaren.

Waarschijnlijk heeft de heer Schrieke gedacht, dat de Nederlandsche rechterlijke macht en de Nederlandsche advocatuur, die in dezen bezettingstijd zooveel wetsverkrachting hebben aanvaard en daaraan, als ware het de gewoonte zaak ter wereld, haar medewerking hebben verleend, dit monstrum er nog wel bij zullen accepteren. En het lijkt er op, dat hij gelijk heeft.

Zijn er onder de mannen van het recht geen karakters en geen moedige harten? Wetten worden vorkracht of met één pennestreek weggevaagd en onze juristen buigen het hoofd. Het recht struikelt op de straten en onze juristen zwijgen. Leden der rechterlijke macht worden als honden neergeknald en rechters en advocaten zetten hun arbeid voort alsof er niets gebeurd is. Dit is een diep beschamende houding van menschen van wie wij in de eerste plaats mochten verwachten en verlangen, dat zij voor de handhaving van het recht op de bres zouden staan.

Juristen, denkt aan de doctoren en schaamt U. Na de liquidatie van de cassatie-rechtspraak behoort geen arrest te worden ten uitvoer gelegd, waarin niet uitdrukkelijk is bevestigd, d.w.z. wanneer niet uitdrukkelijk door de verliezende partij is verklaard, dat men niet in cassatie zou wenschen te gaan. En

zeker behoort geen arrest te worden geëxecuteerd, wanneer de cassatie nog hangende is, tot welke schandalige brutaliteit sommige advocaten zich blijken te leenen.

Na den moord op leden van onze rechterlijke macht behoort geen rechterlijke ambtenaar meer in functie te blijven.

Vervolg van pag. 1

langrijke functies, waartoe zij niet geschikt en niet bekwaam zijn.

Wij denken hier b.v. aan de handhaving der openbare orde straks. Dat is een allerbelangrijkste aangelegenheid. De mogelijkheid bestaat, dat daarvoor in het eerste stadium der bevrijding gebruik zal moeten worden gemaakt van het strijdend gedeelte der binnenlandsche strijdkrachten.

Wij willen er ernstig voor waarschuwen dit gedeelte van ons binnenlandsche militaire corps niet te onderschikken aan officieren, die thans buiten dit gedeelte staan, die de mentaliteit ervan niet verstaan en die bij de leden ervan niet in aanzien zijn.

Het heeft geen zin het feit te verdoezelen, dat er talrijke officieren zijn die, over hoeveel voortreffelijke eigenschappen zij wellicht overigens beschikken, juist die kwaliteiten missen, die wij in den krijgsman het eerst verwachten en het meest bewonderen.

Het feit, dat deze officieren aan het actieve verzet nu geen deel genomen hebben, kenschetst hun aspiraties en maakt hen ongeschikt om het strijdend gedeelte onzer binnenlandsche strijdkrachten onder hun gezag te hebben.

Het is een onloochenbaar feit, dat het actieve deel onzer binnenlandsche strijdkrachten voor na den oorlog een ander en, ook naar onze meening, beter Nederlandch leger voor oogen staat dan het in 1940 ten onder gegane.

Men zou een politieke fout van de eerste orde maken en zeer bedenkelijke spanningen in het leven roepen door deze aanvankelijke kern van ons nieuwe leger te belasten met officieren, die van dezen nieuwen geest niet doortrokken zijn.

Dergelijke spanningen mogen allerminst worden opgeroepen in een corps, dat een taak heeft op het gebied der orde-handhaving.